

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/86/2017
Identifikačné číslo spisu: 4414010566
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4414010566.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci obvineného H. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 23. mája 2018 v Bratislave o dovolaní obvineného H. J., ktoré podal prostredníctvom obhajkyne JUDr. Evy Mišíkovej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. júna 2017, sp. zn. 4To/17/2017 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného H. J. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 2. februára 2017, sp. zn. 4 T/178/2014 uznal obvineného H. J. za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- od presne nezistenej doby, asi od mesiaca december roku 2013 do 20. mája 2014 si nezisteným spôsobom, a na bližšie nezistených miestach, neoprávnene a bez povolenia zadovážoval psychotropnú látku „pervitín“, ktorú následne prechovával pri sebe, alebo v mieste svojho trvalého bydliska v X. na ul. T. Y. č. XX, a následne predával H. J., V. P. a O. F., a bezodplatne poskytoval G. O., pričom metamfetamín je v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradený do II. skupiny omamných látok, na držbu ktorých je potrebné povolenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Za to mu bol uložený:

Podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, pri nezistení poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 Trestného zákona a pri zistení priťažujúcej okolnosti v zmysle § 37

písm. h) Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, a podľa zásad na ukládanie úhrnného trestu podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona, súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona súd ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste z trestného rozkazu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/39/2015 z 23. marca 2015, obvinenému doručený 26. marca 2015, právoplatný 4. apríla 2015, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením , stratili podklad.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 78 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil aj ochranný dohľad na dobu 2 (dva) roky.

Proti tomuto rozsudku podal ihneď, po jeho vyhlásení 2. februára 2017 obvinený odvolanie, smerujúce proti výrokom o vine, o treste napadnutého rozsudku, ako aj konaniu predchádzajúcemu jeho vydaniu, ktoré následne aj písomne odôvodnil prostredníctvom spoločných obhajcov písomným podaniami, doručenými prvostupňovému súdu 6. marca 2017 a krajskému súdu 22. júna 2017.

Na základe podaného odvolania Krajský súd v Nitre uznesením z 29. júna 2017 sp. zn. 4To/17/2017 odvolanie obvineného H. J. podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, pričom sa nedopustil žiadnych takých závažných chýb, ktoré by mohli mať vplyv na skutkové zistenia, alebo v dôsledku ktorých by došlo k porušeniu práv obvineného na obhajobu. Odvolací súd tiež dospel k záveru, že pred tým, ako obvinený v období od mesiaca december 2013 do 20. mája 2014 opakovane omamnú látku predal svedkom H. J., V. P. a O. F. a bezplatne poskytol svedkovi G. O., si túto zadovážil a po dobu, pokiaľ nakladanie s ňou dokončil predajom (a v prípade svedka G. O. bezplatným poskytnutím) u seba, (zvlášť z výpovede svedkyne H. J.) vyplýva, že aj v byte a k nemu patriacich priestoroch nachádzajúcim sa v bytovom dome č. XX na ulici T. Y. v X. ZT., držal. Súd prvého stupňa podľa § 278 odsek 2 Trestného poriadku pri rozhodovaní o vine obvineného mohol na tieto skutočnosti prihliadnuť, pretože boli prebraté na hlavnom pojednávaní. Odvolací súd ďalej uviedol, že pri trestnom postihu tzv. drogovej trestnej činnosti nie je vždy nevyhnutným, aby jediným či rozhodujúcim dôkazom o takejto trestnej činnosti bolo zaistenie drogy páchatelovi. Z rozhodnutia ďalej vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý záverečnú reč obhajkyne obvineného nevyhodnotil ako žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, pretože išlo o záverečný návrh obhajkyne v nadväznosti na tú skutočnosť, že sa domáhala oslobodenia obvineného spod obžaloby prokurátora, kedy je súd povinný zo zákona podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku obvineného ihneď prepustiť z väzby na slobodu. Obvinený sa k návrhu obhajkyne nepripojil. Odvolací súd sa s prvostupňovým súdom stotožnil aj ohľadne právnej kvalifikácie skutku, druhu a výšky uloženého trestu a uložením ochranného opatrenia.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. júna 2017, sp. zn. 4To/17/2017 podal 21. augusta 2017 dovolanie obvinený H. J. prostredníctvom obhajkyne JUDr. Evy Mišíkovej doručené Okresnému súdu Nové Zámky 22. augusta 2017 z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, pretože predmetným uznesením bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona v neprospech obvineného.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, obvinený opakovane namietal zákonnosť vznesenia obvinenia pre skutok „distribúcie“, t. j. predaja bezodplatného poskytovania pervitínu iným osobám, lebo pre tento skutok nebolo začaté trestné stíhanie postupom podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku. Toto pochybenie orgánov prípravného konania malo za následok, že uznesenie o vznesení obvinenia v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku je v tejto časti nezákonné a preto sú procesne

nepoužiteľné všetky dôkazy, ktoré boli v tomto smere vykonané a nemôžu byť ani podkladom na uznanie viny za predaj resp. akékoľvek poskytovanie pervitínu iným osobám v zmysle ustanovenia § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a v nadväznosti na túto skutočnosť nemôže byť aplikovaná skutková podstata podľa ustanovenia § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Obžaloba totiž môže byť podaná iba za skutok, za ktorý bolo zákonným spôsobom začaté trestné stíhanie a následne vznesené obvinenie (R 15/1991-I - sp. zn. 5 To 46/90 - NS ČR).

Z uznesenia o začatí trestného stíhania z 13. marca 2014 síce vyplýva, že si mal „doposiaľ nezistený páchatel“ zabezpečiť a následne prechovávať pervitín aj za účelom „distribúcie, resp. ako sprostredkovateľ“, nikde však v tomto uznesení nie je uvedené, že tak aj konal, t. j. že distribuoval pervitín a že za takýto konkrétny skutok začína trestné stíhanie. Z opisu skutku vyplýva, že sa vzťahuje na skutky zadovážovania pervitínu a jeho prechovávanie.

K tomu prvostupňový súd na str. 14 rozsudku z 2. februára 2017, sp. zn. 4T/178/2014 uviedol, že obrana obvineného neobstojí, nakoľko uznesenie vyšetrovateľa PZ o začatí trestného stíhania z 13. marca 2014 obsahuje, že si mal drogu zvanú pervitín zadovážovať aj za účelom ďalšej distribúcie, čo možno považovať za účelom ďalšieho predaja, alebo poskytovania iným osobám či už za finančnú hodnotu alebo za inú protislužbu, prípadne bezodplatne. Odvolací súd sa s týmto stanoviskom stotožnil.

Obvinený s týmto stanoviskom nesúhlasí, pretože nerešpektuje jazykový a logický výklad. Obvinený zdôraznil, že sa jedná o zloženú skutkovú podstatu alternatívnu, pričom pri predaji pervitínu sa jedná o samostatnú skutkovú podstatu, pri ktorej ak má byť zákonným spôsobom začaté trestné stíhanie aj za takýto predaj, musí uznesenie o začatí trestného stíhania nevyhnutne obsahovať opis takéhoto skutku a taktiež aj kvalifikáciu skutku. V uznesení o začatí trestného stíhania sú vymedzené dva samostatné skutky, a to zadovážovanie a prechovávanie a k nim je použitá príslušná kvalifikácia. Vyšetrovateľ v čase začatia trestného stíhania nemal vedomosť ani o jednej konkrétnej osobe, ktorej mal obvinený pervitín poskytnúť. Dňa 21. mája 2014 v uznesení o vznesení obvinenia konštatoval, že obvinený mal predávať pervitín osobám H. E., G. O., H. C., U. K., O. F. a Y. F., pričom dňa 11. novembra 2014 boli vo výrokovej časti obžaloby tieto osoby menené.

Podľa názoru obvineného ani jeden z vykonaných dôkazov nebol vo vzťahu ku skutku „predaja resp. inej formy distribúcie“ pervitínu získaný v súlade s ustanovením § 119 ods. 2 Trestného poriadku a preto sú všetky dôkazy vykonané po začatí trestného stíhania v prípravnom konaní, ale i na hlavnom pojednávaní vo vzťahu k predaju a bezodplatnému poskytovaniu pervitínu, procesne nepoužiteľné. Tieto skutočnosti obvinený premietol do tabuľkovej formy.

Obvinený ďalej namietal použiteľnosť výpovede svedkyne H. J., ktorá výpoveď bola podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku prečítaná. V tomto prípade nebolo dodržané právo na obhajobu, lebo obhajca obvineného nebol vyšetrovateľom PZ riadne a včas upovedomený o vykonaní tohto dôkazu. Vo vyznení, ktoré obhajca dostal, nebolo uvedené meno svedkyne H. J., a preto sa na jej výsluch nevedel pripraviť ako aj vykonať poradu o danom úkone s klientom. Vyšetrovateľ mal o tejto námietke konať a určiť termín nového výsluchu svedkyne. Nie je správna argumentácia prvostupňového súdu, že aj obhajca mohol žiadať o zopakovanie úkonu. Týmto došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu (čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1TdV 16/2011).

Obvinený ďalej poukázal na výpoveď svedka V. P., ktorá výpoveď bola podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní prečítaná. V rámci výsluchu tohto svedka v prípravnom konaní mu bola vyšetrovateľom položená sugestívna a tým procesne nepoužiteľná otázka: "počuli ste, že p. J. predáva pervitín...?" Takáto otázka je zakázaná, lebo je v rozpore s ustanovením § 132 ods. 2 Trestného poriadku (6 Tdo 16/2008). Tento svedok na hlavnom pojednávaní uviedol, že v čase tohto výsluchu v prípravnom konaní bol pod vplyvom drog, bol po nočnej a na výpoveď si vôbec nepamätá.

Dňa 10. júna 2014 bol dozorovou prokurátorkou Okresnej prokuratúry Nové Zámky pod sp. zn. 1Pv 235/14/4404-29 vydaný pokyn na opätovný výsluch svedkov H. E., U. K., Y. F. a H. C.. Títo svedkovia po zákonom poučení odmietli vypovedať, pretože by si privodili trestné stíhanie. Podľa názoru

prokurátorky svedkovia nemohli odmietnuť vypovedať, pretože by u nich pripadala do úvahy iba spotrebná držba drogy, na ktorú sa trestné stíhanie nevzťahuje. Takéto tvrdenie prokurátorky je podľa názoru obvineného nesprávne. Možnosť odopretia výpovede sa vzťahuje na akékoľvek trestné stíhanie, ktoré by si svojou výpoveďou svedok mohol privodiť aj v budúcnosti. Preto takéto výpovede boli získané nezákonne a nie je možné na ne prihliadať. (Výpovede U. K. z 18. júla 2014, H. C. z 18. júla 2014, O. F. z 18. augusta 2014, H. E. z 18. augusta 2014, Y. F. z 2. septembra 2014. Nie je možné prihliadať ani na výpovede svedkov z 20. mája 2014, ktorí sa vyjadrili, že pri výsluchoch neboli riadne poučení.). Na hlavnom pojednávaní boli tieto výpovede prečítané.

Obvinený ďalej uviedol, že z uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky nevyplýva, kto tieto prepisy vykonal a či ich vykonal príslušník PZ, čo je v rozpore s ustanovením § 115 ods. 6 Trestného poriadku, preto ide o dôkaz nezákonný. V tejto súvislosti obvinený poukázal na odôvodnenie príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky OS NR-V-187-1/14-21 Ntt 86/14 str. 4, kde sa na jednom mieste uvádza, že návrh podávala Okresná prokuratúra Nitra, potom na inom mieste Krajská prokuratúra Nitra a na prvej strane je uvedená Okresná prokuratúra Nové Zámky. Ide o nejasnosť a nepreskúmateľnosť daného príkazu, čo spôsobuje jeho nezákonnosť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia obvinený uviedol.

Podľa § 163 ods. 3 Trestného poriadku výrok, ktorým sa obvinený uznáva za vinného, musí presne označovať trestný čin, ktorého sa týka, a to nielen zákonným pomenovaním a uvedením právnej kvalifikácie, ale aj uvedením miesta, času a spôsobu spáchania, prípadne aj s uvedením iných skutočností potrebných na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. Opis skutku z prvostupňového rozsudku, potvrdený odvolacím súdom nekonkretizuje pri jednotlivých osobách, ktorým mal obvinený pervitín predávať alebo bezodplatne poskytovať, ani približný časový údaj o tom, kedy sa mal predaj drogy uskutočniť a miesto kde sa mal uskutočniť. Opis skutku je možné zameniť s kýmkoľvek, kto by „od presne nezistenej doby, asi od mesiaca december roku 2013 do 20. mája 2014" predal pervitín štyrom osobám, ktoré sú uvedené v opise skutku a mal trvalé bydlisko na adrese T. Y. XX, X. B.. Podľa názoru obvineného nestačí, aby sa súd pri popise konania obvineného obmedzil v niektorých smeroch len na citáciu zákonných znakov tvoriacich tzv. právnu vetu výroku rozsudku. Skutok, ktorý je z časti nejasný a z časti neúplný, nemôže byť podkladom pre výrok o vine (uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. z, 4 To/62/2016).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti obvinený navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vydal tento rozsudok : Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku v nadväznosti na porušenie ustanovení § 119 ods. 2, § 199 ods. 1, § 206 ods. 4, § 213 ods. 3, § 132 ods. 2, § 119 ods. 4 a § 115 ods. 6 Trestného poriadku a tiež aj z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v nadväznosti na porušenie ustanovenia § 163 ods. 3 Trestného poriadku uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/17/2017 z 29. júna 2017 a v konaní, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v neprospech obvineného H. J..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/17/2017 z 29. júna 2017 sa zrušuje. Zrušuje sa aj rozsudok Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 4T/178/2014 z 2. februára 2017. Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie Krajského súdu v Nitre obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Nové Zámky sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Zároveň obvinený navrhol, aby súd rozhodol podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku o prerušení výkonu trestu odňatia slobody a to až do rozhodnutia o dovolaní.

K podanému dovolaniu sa písomne podaním z 3. októbra 2017 (doručené okresnému súdu 6. októbra

2017) vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Nové Zámky (ďalej len „prokurátorka“). Prokurátorka k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedla, že podľa § 278 ods. 2 Trestného poriadku súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané. Za naplnenie tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní v súlade so zákonom.

Z rozsudku Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 4T/178/2014 z 2 februára 2017 je zrejmé, že svoje rozhodnutie súd oprel o dôkazy, ktoré boli vykonané na jednotlivých hlavných pojednávaniach za prítomnosti obvineného a jeho obhajcov. Pokiaľ dovolateľ namieta výsluch svedkyne H. J. z prípravného konania, obvinený ani jeho obhajca počas celého prípravného konania nežiadali jeho zopakovanie; obhajca tento úkon akceptoval tým, že sa ho zúčastnil a výsluch tejto svedkyne, ako aj výsluchy ďalších svedkov, boli vykonané v konaní pred súdom a takýmto spôsobom boli tieto dôkazy vystavené kritickej preverke.

Pokiaľ ide o totožnosť skutku, ktorú dovolateľ namieta v tom, že pre „predaj“ drog nebolo začaté trestné stíhanie postupom podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, ale len pre skutok „distribúcie“ prokurátorka s týmto názorom obvineného nesúhlasí. Totožnosť skutku znamená jeho zhodnosť, identitu. Je potrebné skúmať, či sa trestné konanie týka tej istej udalosti vo vonkajšom svete, toho istého skutkového deja. Skutok musí byť označený uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, pokiaľ ich treba na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. To však neznamená, že musí ísť od začatia trestného stíhania až do jeho skončenia o úplnú zhodu popisu udalosti o ktorej sa rozhoduje, t. j., že skutkový dej sa musí úplne rovnako popisovať. Vykonávaním dôkazov v priebehu trestného stíhania sa získané poznatky o skutočnosti môžu zmeniť. Niektoré údaje môžu vo vzájomnom porovnaní odpadnúť, niektoré môžu pribudnúť, a iné sa môžu spresniť, nesmú však zmeniť podstatu skutku. Podstatu skutku treba vidieť predovšetkým v konaní a následku, ktorý bol týmto konaním spôsobený. Totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná buď totožnosť konania, alebo totožnosť následku, čo v danom prípade bolo dodržané.

Pojem „distribúcia“ znamená „rozdeľovanie“, a to rozdeľovanie medzi spotrebiteľov, či už odplatne alebo bezodplatne.

V prípade námietok dovolateľa ohľadne prepisov telekomunikačnej prevádzky, prokurátorka uviedla, že tieto považuje za neopodstatnené, pričom v zmysle § 115 ods. 6 Trestného poriadku si po skončení odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky môžu obvinený alebo obhajca na svoje náklady vyhotoviť prepis záznamu telekomunikačnej prevádzky v rozsahu, v akom to uznajú za vhodné.

Pochybenie v odôvodnení príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky je zrejmou nesprávnosťou, ktorá nemá vplyv na správnosť a zákonnosť samotného príkazu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prokurátorka uviedla, že dovolací súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť skutkových zistení. Tento dôvod nie je vôbec naplnený. Súd prvého a druhého stupňa sa nedopustili chýb spočívajúcich v právnom posúdení skutku alebo v iných skutočnostiach podľa noriem hmotného práva.

Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátorka navrhla, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Okresný súd Nové Zámky dovolanie obvineného H. J. predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 18. decembra 2017.

Najvyšší súd ako súd dovolací v zmysle § 378 Trestného poriadku vec predbežne preskúmal a dospel k záveru, že dovolanie obvineného nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov [§ 382 písm. a),

písm. b), alebo písm. d) až písm. f) Trestného poriadku]. Zároveň však zistil, že je zrejmé, že v jeho prípade nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku; a preto podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Úvodom najvyšší súd zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom, v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (viď k tomu bližšie R 120/2012).

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku predpokladá, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dokazovaním v trestnom konaní sa rozumie zákonom upravený postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktorého úlohou je poznanie všetkých podstatných skutočností dôležitých pre ďalší postup konania v konečnej fáze aj pre rozhodnutie. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách - vyhľadávanie dôkazov, vykonávanie dôkazov, previerka dôkazov a hodnotenie dôkazov. Prvé dve etapy predstavujú činnosť upravenú procesnými predpismi a metodickými a taktickými požiadavkami kriminalistiky. Ďalšie dve etapy sú založené na myšlienkovvej a logickej činnosti orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu.

Za zákonný spôsob získania dôkazu treba považovať jednak splnenie formálnych, t. j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom na vykonanie konkrétneho dôkazu a jednak splnenie obsahových (materiálnych) podmienok, t. j. aby úkon - použitý dôkazný prostriedok na vykonanie dôkazu - bol zameraný na zistenie skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť (R 38/2003).

V zmysle ustanovenia § 119 ods. 2 Trestného poriadku ako dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Ustanovenie § 119 ods. 2 Trestného poriadku zahŕňa inštitút použiteľnosti dôkazov, ktorý vo svojej podstate pracuje s dvomi základnými prvkami. Predovšetkým musí byť dôkaz získaný z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo osobitného zákona a následne musí byť pre dané konanie použiteľný z hľadiska náležitého objasnenia veci najmä vo vzťahu k prvkom uvedeným v § 119 ods. 1 Trestného poriadku.

Úvodom najvyšší súd poznamenáva, že súčasné písomné dôvody dovolania obvineného obsahovali totožné námietky podané v odvolaní prostredníctvom jeho spoločných obhajcov, s ktorými sa súdy v

odôvodnení svojich rozhodnutí náležite vysporiadali.

V dovolaní obvinený namietal, že trestné stíhanie nebolo začaté postupom podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, a preto aj uznesenie o vznesení obvinenia je v tejto časti nezákonné. Podľa názoru obvineného z opisu skutku vyplýva, že sa vzťahuje na zadovážovanie pervitínu za účelom jeho distribúcie, čo nemožno považovať za predaj.

Na túto námietku dal odpoveď prvostupňový súd na str. 14 rozsudku, pričom odvolací súd sa s odôvodnením stotožnil. Keďže toto odôvodnenie je vyčerpávajúce, dovolací súd naň v podrobnostiach poukazuje.

Len na okraj najvyšší súd dáva do pozornosti ekonomický pojem distribúcie. Distribúcia je súbor operácií, ktorými sa produkt z oblasti výroby odovzdáva k dispozícii spotrebiteľovi. Medzi klasické funkcie distribúcie patrí aj „predaj“ spotrebiteľom.

Dovolací súd ďalej uvádza, dokazovanie od začatia trestného stíhania po vznesenie obvinenia neprebíha spôsobom typickým pre prípravné konanie a dokazované prostriedky sa obmedzujú len na výsluch oznamovateľa, poškodeného, podozrivého a na vyžiadanie písomných podkladov. V prvom rade je potrebné uviesť (ako to napokon najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach už niekoľkokrát zdôraznil), že hranica procesnej použiteľnosti dôkazov je v zásade daná začatím trestného stíhania „vo veci“.

Účelom a zmyslom procesného inštitútu začatia trestného stíhania „vo veci“ podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku je, aby orgány prípravného konania (§ 10 ods. 1 Trestného poriadku) mohli vykonávať procesne použiteľné úkony podľa Trestného poriadku smerujúce k zisteniu páchatel'a trestného činu a vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe hneď, ako to odôvodňuje dôkazná situácia.

Štrasburská judikatúra jednoznačne pertraktuje, že najzákonnejšie sú vykonané dôkazy v súlade s čl. 6 Zmluvy o ochrane ľudských práv a základných slobôd pri zachovaní plnej zásady kontradiktórnosti, rovnosti strán a zbraní, zaručení práva obhajoby a iných základných procesných práv v súdnom konaní. V trestnom konaní aspoň pri výkone dôkazu musí byť minimálne aspoň raz zaručená kontradiktórnosť a obvinený musí byť prítomný pri výkone dôkazu, resp. musí mu byť poskytnutá aspoň možnosť zúčastniť sa výkonu tohto dôkazu.

V posudzovanom prípade tento postup bol zachovaný.

Obvinený v rámci dovolania namietal vykonanie niektorých dôkazov resp. ich použiteľnosť - výsluch svedkyne H. J. z dôvodu, že obhajca obvineného nebol o výsluchu riadne a včas vyšetrovateľom upovedomený.

Na túto námietku dal presvedčivú odpoveď už prvostupňový súd, ktorý uviedol, že obhajca sa výsluchu 2. septembra 2014 zúčastnil, a ak chcel položiť ešte ďalšie otázky, mohol žiadať zopakovanie úkonu. Najvyšší súd dodáva, že obvinený ani obhajca počas celého prípravného konania nežiadali zopakovanie tohto úkonu, úkon akceptovali.

Podľa § 278 ods. 2 Trestného poriadku súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní. Z rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu (ktoré tvoria jeden celok) jednoznačne vyplýva, že súdy opreli svoje rozhodnutia o dôkazy, ktoré boli vykonané na jednotlivých hlavných pojednávaniach za prítomnosti obžalovaného a jeho obhajcov. Na hlavnom pojednávaní platí zásada bezprostrednosti, priamosti a ústnosti (s určitými zákonnými výnimkami).

Čo sa týka použiteľnosti svedeckých výpovedí z prípravného konania v súdnom konaní resp. teda celkovo ich významu z pohľadu rozhodovania súdu, je potrebné poznamenať, že zápisnice o takých výsluchoch môžu byť pri splnení zákonných podmienok v priebehu súdneho konania čítané ako náhrada výpovede svedka na pojednávaní, pričom pokiaľ sa súd i obe strany - prokurátor a obžalovaný - zhodnú,

že osobný výsluch svedka na pojednávaní nie je potrebný, môže byť takto čítaná opäť aj nekontradiktórne vykonaná kľúčová svedecká výpoveď, podstatná pre rozhodnutie o vine (v ostatných prípadoch musí byť podmienka kontradiktórnosti splnená, ak by malo byť rozhodnutie výlučne alebo v rozhodujúcej miere založené na dotknutej výpovedi). Druhou alternatívou je možnosť také výpovede predložiť na odstránenie rozporov oproti skoršej vo veci vykonanej svedeckej výpovedi z dôvodu, že bol medzi výpoveďami rozpor oproti prípravnému konaniu (výpoveď svedka V. P. prečítaná na hlavnom pojednávaní 3. septembra 2015 podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku, výpoveď svedka A. K. prečítaná na hlavnom pojednávaní 16. apríla 2015, výpoveď svedka G. O. prečítaná na hlavnom pojednávaní 23. apríla 2015.)

Pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur).

K námietke obhajoby o kladení sugestívnych otázok vyšetrovateľom svedkovi V. P. najvyšší súd konštatuje, že Trestný poriadok vo všeobecnosti zakazuje kladenie sugestívnych a kapciózných otázok (§ 122 ods. 3, § 132 ods. 2 Trestného poriadku), avšak ich konkrétnejšie nevymedzuje a ani nerieši problém kontrolných, spresňujúcich a doplňujúcich otázok, ktoré bežne obsahujú určitú sugesciu a bez ich použitia by bola väčšina výsluchov len povrchná.

V prípade námietok dovolateľa ohľadne prepisov záznamu telekomunikačnej prevádzky, tieto aj najvyšší súd považuje za zrejmu nesprávnu, ktorá nemá vplyv na správnosť a zákonnosť samotného príkazu.

K posudzovanému dovolaciemu dôvodu napokon najvyšší súd uvádza, že všetky dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom a v tomto smere konajúcim súdom nie je čo vytknúť. V prípade, že súd vyhodnotí vykonaný dôkaz inak než podľa predstáv obvineného, nezakladá skutočnosť, že takéto dôkazy nie sú vykonané zákonným spôsobom resp., že by bol daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (v súlade s ktorým možno dovolanie podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia - s tým, že správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť) vo všeobecnosti najvyšší súd uvádza, že v rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne právne posúdený. Do úvahy pritom prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo že skutok vôbec nie je trestným činom, resp. pri oslobodení spod obžaloby podľa § 285 písm. b), je možné použiť dotknutý dôvod dovolania, ak skutok je v skutočnosti trestným činom.

Na danom mieste je taktiež potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením (skutkovými závermi), ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia (čo je zrejme zo samotného jeho znenia - časť veta za bodkočiarkou). Dovolací súd skutok ustálený v pôvodnom konaní nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Pokiaľ ide potom konkrétne o posudzovanú vec, z obsahu podaného dovolania vyplýva, že námietky dovolateľa sú charakteru skutkového.

Ak obvinený rozoberá jednotlivé vo veci vykonané dôkazy a tiež predostiera svoj (iný) vlastný názor na hodnotenie dôkazov (než aký vykonali súdy nižšieho stupňa), tak už s poukazom na vyššie uvedené je celkom zrejmé, že v danom smere ide o námietky irelevantné z pohľadu daného dovolacieho konania. Z hľadiska svojej skutkovej povahy sú totiž vylúčené z prieskumu dovolacieho súdu, keďže stoja mimo uplatneného, ako i akéhokoľvek iného zo strany dovolateľa uplatniteľného dovolacieho dôvodu. Nie je

teda potrebné sa nimi viacej zaoberať.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Skutková veta má stručne a výstižne vyjadriť žalovaný skutok, ktorého sa obvinený podľa zistenia súdu dopustil.

V posudzovanej veci bol zistený skutok správne podradený pod skutkovú podstatu obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, čomu zodpovedá skutková i právna veta uvedená v rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 4T/178/2014 z 2. februára 2017.

Pokiaľ obvinený namietal totožnosť skutku, k tomu najvyšší súd uvádza :

Totožnosť skutku je zachovaná, keď je zachovaná jeho podstata. Podstata skutku spočíva v konaní páchatel'a a následku, ktorý bol týmto konaním spôsobený a ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva. Z hľadiska tohto ustanovenia podstata skutku teda spočíva v účasti obvineného na určitej udalosti vo vonkajšom svete, ktorá je uvedená v obžalobnom návrhu a z ktorej vznikol následok uvedený v obžalobe. Pritom však ani účasť (aktivita) obvineného a ani následok, ktorý tým bol spôsobený, nemusia byť úplne zhodné, stačí, ak sú aspoň sčasti zachované v rozhodnutí súdu (na základe výsledkov vykonaného dokazovania) v porovnaní s obžalobou.

Podstata skutku preto nebude porušená, ak sa zmenia okolnosti týkajúce sa miesta, času spáchania činu, rozsahu následkov, spôsobu vykonania činu, pohnútky činu alebo formy zavinenia.

Z toho potom vyplýva, že:

Totožnosť skutku nenarušujú zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré individualizujú skutok, okrem iného i čo do miesta a času spáchania, spôsobu vykonania a pohnútky činu ako aj formy zavinenia, keď inak totožnosť konania zostala zachovaná,

pri nezhode medzi konaním uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia a obžalobou, resp. medzi obžalobou a tým, ktoré vyšlo najavo na hlavnom pojednávaní, môže udržiavať totožnosť spôsobeného následku,

ak sa dotýkajú zmeny, ku ktorým došlo v dôsledku dokazovania na hlavnom pojednávaní, môže udržiavať totožnosť skutku totožnosť spôsobeného následku,

ak sa dotýkajú zmeny, ku ktorým došlo v dôsledku dokazovania na hlavnom pojednávaní, skutočností, ktoré vo svojom súhrne tvoria konanie, bude zachovaná totožnosť, ak konanie popísané v obžalobe a konanie po zmenách, ku ktorým došlo na hlavnom pojednávaní, bude aspoň čiastočne totožné, to isté platí, pokiaľ ide o následok, resp. o obsah následku.

Totožnosti skutku sa nedotkne pri zhode konania alebo následku, ak napríklad pristúpi okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby alebo okolnosť, ktorej právne zhodnotenie zakladá znak činu prísnejšie trestného.

Totožnosť skutku je zachovaná v prípade úplnej zhody konania a následku, zhody aspoň v konaní pri rozdielnom následku, zhody aspoň v následku pri rozdielnom konaní, ako aj v prípade, ak konanie alebo následok, resp. oboje budú aspoň čiastočne zhodné v podstatných okolnostiach, najmä skutkových,

odrážajúcich prípadné zmeny skutkového stavu.

S poukazom na vyššie uvedené preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Obvinený H. v závere dovolania navrhol, aby dovolací súd rozhodol podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku a prerušil výkon trestu odňatia slobody a to až do rozhodnutia o dovolaní.

Vzhľadom k tomu, že dovolací súd dovolanie obvineného odmietol, považoval tento návrh obvineného za bezpredmetný.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.